

ΠΡΑΞΙΣ ΕΝΑΤΗ
ΤΟΜΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

5 Ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότης Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
 βασιλείας τῶν θεοστέπτων καὶ γαληνοτάτων ἡμῶν δεσπότης Φλαβίων Κωνσταν-
 τίνου μὲν τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ θεοσηφίστου μεγάλου βασιλέως αἰωνίου αὐγούστου καὶ
 αὐτοκράτορος ἔτους εἰκοστοεβδόμου καὶ μετὰ ὑπατείας τῆς αὐτοῦ θεοσόφου
 10 πραότητος ἔτους τρισκαιδεκάτου Ἡρακλείου δὲ καὶ Τιβερίου τῶν θεοφυλάκτων αὐτοῦ
 ἀδελφῶν ἔτους εἰκοστοδευτέρου τῇ ὀγδόῃ τοῦ Μαρτίου μηνός Ἰνδικτιῶνος
 ἐνάτης.

Προκαθημένου τοῦ αὐτοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου μεγάλου βασιλέως Κωνσταντίνου
 ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ θείου παλατίου τῷ οὕτῳ ἐπιλεγομένῳ Τρούλλῳ καὶ κατὰ κέλευσιν τῆς
 15 αὐτοῦ θεοσόφου γαλήνης παρόντων καὶ ἀκροωμένων
 Νικήτα τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου καὶ μαγίστρου τῶν βασιλικῶν ὀφικίων
 Θεοδώρου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου, κόμητος τοῦ βασιλικοῦ ὀψικίου καὶ
 ὑποστρατήγου Θράκης
 Σεργίου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου
 20 Παύλου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου
 Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου καὶ στρατιωτικοῦ λογοθέτου
 Κωνσταντίνου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου καὶ κουράτωρος τοῦ βασιλικοῦ
 οἴκου τῶν Ὀρμίσδου
 Ἀναστασίου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου καὶ τοποτηρητοῦ τοῦ κόμητος
 25 τοῦ βασιλικοῦ ἐξκουβίτου
 Ἰωάννου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων πατρικίου καὶ κοιαίστωρος
 Πολυεύκτου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων
 Θωμᾶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων
 Παύλου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων καὶ διοικητοῦ τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν
 30 Πέτρου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων
 Λεοντίου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ ὑπάτων καὶ δομεστικοῦ τῆς βασιλικῆς τραπέζης.

Συνελθούσης δὲ καὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς κατὰ βασιλικὸν θέσπισμα
 συναθροισθείσης ἐν ταύτῃ τῇ θεοφυλάκτῳ καὶ βασιλίδι πόλει, τουτέστι

MT

2 ἐνάτη] θ' T 3 τόμου τρίτου] τόμος γ' T 11 ἐνάτης] θ' T 14 οὕτω om. T
 26 κοιαίστωρος] κυαίστωρος T 27 ὑπάτων πατρικίου M

ACTIO NONA

In nomine domini Iesu Christi dei et saluatoris nostri imperantibus a deo coronatis
et serenissimis nostris dominis Flauis Constantino quidem piissimo et a deo decreto
magno principe perpetuo augusto et imperatore anno uicesimo septimo et post
consolatum eius a deo instructae mansuetudinis anno tertio decimo Heraclio uero
et Tiberio a deo conseruandis eius fratribus anno uicesimo secundo octaua die
mensis Martii indictione nona.

Praesedente eodem piissimo et Christo dilecto magno imperatore Constantino in secretario
sacri palatii quod cognominatur Trullus et per iussionem eius a deo instructae serenitatis
praesentibus et audientibus
Niceta glorioso exconsule patricio et magistro imperialium officiorum
Theodoro glorioso exconsule patricio et comite imperialis obsequii et substratego Thra-
chia
Sergio glorioso exconsule patricio
Paulo glorioso exconsule patricio
Iuliano glorioso exconsule patricio et militari logothaetha
Constantino glorioso exconsule patricio et curatore imperialis domus Hormisde
Anastasio glorioso exconsule patricio et locum agente comitis imperialis excubiti
Iohanne glorioso exconsule patricio et questore
Polieucto glorioso exconsule
Thoma glorioso exconsule
Paulo glorioso exconsule et dispositore orientalium prouinciarum
Petro glorioso exconsule
Leontio glorioso exconsule et domestico imperialis mensae.

Conueniente quoque et sancta ac uniuersali concilio, quae per imperialem sanctionem
congregata est in hac a deo conseruanda regia urbe, id est

VPG BR(11) K

2 nona] VIII BG IX R 4 domini nostri iesu VPG 5 et¹] ac BR om. K quidem piissimo
P² add. 6 augusto] ag V¹ aug² PG uicesimo septimo] XXVIII BRG uicesimo septimo
K 7 consolatum] consulum G consulatus K tertio decimo] XIII VPG BR heraclio]
haeraclio P heracleo BR 8 uicesimo secundo] XXII BRG uicesimo secundo K 9 martii]
marcii V 11 praesedente] praesidente G K 12 palatii] palatii P¹ palaci P² 14 niceta]
niceta. P ras. patricio] patritio K officiorum] offitiorum V 15 patricio] patritio VK co-
mite] comiti V obsequii] obsequi VP 15–16 thrachiae] trachiae P thachiae G¹ 17
patricio] patritio V K 18 patricio] patritio K 19 iuliano] iuliane V patricio] patritio V K
logothaetha] logotheta P logotheta G 20 exconsule] exconsule P patricio] patritio V K
hormisde] hormide P¹ hormisdae P² G K 21 patricio] patritio V 22 patricio] patritio V
.p. K (!) 23 polieucto] polieuctu V polyeucto P K exconsule patricio G 27 glorioso]
g.lof P ras. 29 et om. V sancta] sancto K uniuersali] uniuersale K concilio om. V
sanctionem] scanctionem V¹ 30 congregata] congregatus K conseruanda] seruanda VP id est
om. VPG K

- Θεοδώρου καὶ Γεωργίου τῶν εὐλαβεστάτων πρεσβυτέρων καὶ Ἰωάννου τοῦ εὐλαβεστάτου διακόνου ἐπεχόντων τὸν τόπον τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης Ἀγάθωνος καὶ
- Γεωργίου τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς μεγαλωνύμου ταύτης
- 5 Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ
- Πέτρου τοῦ θεοφιλεστάτου πρεσβυτέρου μοναχοῦ καὶ τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως καὶ
- Γεωργίου τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου μοναχοῦ καὶ ἀποκρισιαρίου Θεοδώρου τοῦ ὁσιωτάτου τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου Ἱεροσολύμων
- 10 Ἰωάννου ἐπισκόπου πόλεως Πόρτου, Ἀβουνδαντίου ἐπισκόπου πόλεως Πατέρνου, Ἰωάννου ἐπισκόπου πόλεως Ῥηγίου, ἐπεχόντων τὸν τόπον τῆς κατὰ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην ὁσίας τῶν ἑκατὸν εἴκοσι πέντε θεοφιλῶν ἐπισκόπων συνόδου τῶν καὶ δι' οἰκείων ὑπογραφῶν δηλουμένων ἐν τῇ γενομένη πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Κωνσταντῖνου παρ' αὐτῶν ἀναφορᾶ καὶ
- 15 Θεοδώρου τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου καὶ τοποτηρητοῦ τοῦ θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου Ῥαβέννης Θεοδώρου
- Βασιλείου ἐπισκόπου πόλεως Γορτύνης τῆς Κρητῶν νήσου
- Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἐφέσου
- Σισινίου ἐπισκόπου Ἡρακλείας Θράκης
- 20 Γεωργίου ἐπισκόπου Κυζίκου
- Μαρίνου ἐπισκόπου Σάρδεων
- Φωτίου ἐπισκόπου Νικαίας
- Ἰωάννου ἐπισκόπου Χαλκηδόνος
- Ἰωάννου ἐπισκόπου Σίδης
- 25 Σισινίου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως Φρυγίας
- Μακροβίου ἐπισκόπου Σελευκείας Ἰσαυρίας
- Γεωργίου ἐπισκόπου Βυζίης Θράκης
- Γρηγορίου ἐπισκόπου Μιτυλήνης
- Σεργίου ἐπισκόπου Σηλυβρίας
- 30 Ἀνδρέου ἐπισκόπου Μεθύμνης
- Θεογνίου ἐπισκόπου Κίου
- Γεωργίου ἐπισκόπου Καμουλιανῶν

MT

15 – 16 ἀρχιεπισκόπου] ἐπισκόπου M

27 βυζίης] βιζύης T

29 σηλυβρίας] σιλυβρίας T

Theodoro et Georgio uenerabilibus presbiteris et Iohanne uenerabile diacono locum
 repraesentantibus sanctissimi ac beatissimi archiepiscopi <antiquae Romae> Agathonis
 et
 Georgio uenerabile atque sanctissimo archiepiscopo <huius> magnae Constantinopoleos
 nouae Romae et
 Petro deo amabili presbitero et monacho et locum seruante sedis Alexandriae magnae
 ciuitatis et
 Georgio relegioso presbitero monacho et apocrisiario Theodori uenerabilis locum seruantis
 sedis Hierusolimorum
 Iohanne episcopo <ciuitatis> Portuense, Abundantio episcopo ciuitatis Paterne, Iohanne
 episcopo ciuitatis Regitanae, locum praesentantibus uenerabilis quod circa antiquam
 Romam est centum uiginti quinque deo amabilium episcoporum concilii, qui etiam per
 suas subscriptiones declarantur in suggestionem ab eis facta ad piissimum principem
 Constantinum et
 Theodoro relegioso presbitero et locum seruante Theodori deo amabilis archiepiscopi
 Rauennae
 Basilio episcopo ciuitatis Gortinae insulae Cretae
 Theodoro episcopo Ephesi
 Sisinnio episcopo Heracliae Thraciae
 Georgio episcopo Cizici
 Marino episcopo Sardeorum
 Photio episcopo Nitiae
 Iohanne episcopo Calcedone
 Iohanne episcopo Sides
 Sisinnio episcopo Hierapoleos Phrigiae
 Macrobio episcopo Seleutiae Hisauriae
 Georgio episcopo Bizis Thraciae
 Gregorio episcopo Mitilenae
 Sergio episcopo Silimbriae
 Andrea episcopo Metimne
 Theognio episcopo Cii
 Georgio episcopo Camuliani

VPG K

2. repraesentantibus] presentantibus K τῆς πρεσβυτέρου ῥώμης = <antiquae romae> om. VPG K
 agathonis] agatonis K 4 uenerabile] uenerabili G atque] atque P ταύτης = <huius> om.
 VPG K 6 monacho] monaco K seruante] seruanti V 8 relegioso] religioso G K presbitero
 et monacho V¹ monacho] monaco K apocrisiario] apocrisario V apochrisiario P ue-
 nerabilis om. K 9 hierusolimorum] hierosolimorum G 10 πόλεως = <ciuitatis> om. VPG K
 portuense et abundantio V 11 uenerabilis] uenerabilibus P¹ uenerabile G 12 centum uiginti
 quinque] CXXV VPG etiam] et K 15 relegioso] religioso G K et locum] locumque K
 theodori] theodoro K 17 episcopo] episcopi V¹ gortinae] gurtine K 19 sisinnio] sisinno P¹
 thraciae] thratiae P traciae K 20 cizici] zcizici K¹ 22 photio] pontio V fotio K
 nitiae] niciae K 23 calcedone] calchedone V chalcedone P calcedoniae G 25 hierapoleos]
 hierapholeos V phrigiae] prigiae V frigiae K 26 seleutiae] releutiae VP seleucia K
 27 bizis] uizis K thraciae] thrachiae V traciae K 28 mitilenae] mitilaene V mytiline P
 mitylenae G mitilene K 29 silimbriae] sylimbriae P sylimbriae G 30 metimne] metymne
 P methimne K

- Γενεσίου ἐπισκόπου Ἀναστασιουπόλεως
 Πλάτωνος ἐπισκόπου Κίννης
 Ἰωάννου ἐπισκόπου Δασκυλίου
 Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἰουστινιανουπόλεως Γόρδου
 5 Θεοδώρου ἐπισκόπου Βερίσσης
 Στεφάνου ἐπισκόπου Ἡρακλείας Πόντου
 Λογγίνου ἐπισκόπου Τίου
 Δομετίου ἐπισκόπου Πλουσίαδος
 Γεωργίου ἐπισκόπου Κώου
 10 Ἰωάννου ἐπισκόπου Μύνδου
 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἐρίζων
 Γρηγορίου ἐπισκόπου Καντάνου
 Ἰωάννου ἐπισκόπου Λάπτης
 Εὐλαλίου ἐπισκόπου Ζηνωνοπόλεως
 15 Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Δαλυσάνδου
 Θεοδώρου ἐπισκόπου Ὀλβης
 Θεοφάνους τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου καὶ ἡγουμένου τοῦ ἐν Σικελίᾳ εὐαγοῦς μονα-
 στηρίου ἐπιλεγομένου Βαίων
 Γεωργίου πρεσβυτέρου καὶ μοναχοῦ μονῆς τῶν Ῥενάτης διακειμένης ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ
 20 Ῥώμῃ
 Κόνωνος καὶ Στεφάνου πρεσβυτέρων καὶ μοναχῶν μονῆς ἐπιλεγομένης Δόμου Ἀρσικίας
 διακειμένης ὡσαύτως κατὰ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην.

- Καὶ καθεσθέντων τῶν ἐνδοξοτάτων πατρικίων καὶ ὑπάτων καὶ πάντων τῶν ὁσιωτάτων
 25 καὶ θεοφιλῶν ἐπισκόπων κατὰ τάξιν ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Τρούλλου σεκρέτῳ, προκειμένων (ἐν
 μέσῳ) τῶν ἀγίων καὶ ἀχράντων Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν εὐαγγελίων, Κωνσταντίνος
 ὁ θεοσεβέστατος ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἐνταῦθα ἀγιωτάτης τοῦ θεοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς
 μεγάλης ἐκκλησίας καὶ πριμικήριος τῶν θεοσεβεστάτων νοταρίων Γεωργίου τοῦ ἀγιω-
 30 τάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως εἶπε·
 Μέμνηται ἡ θεόσοφος ὑμῶν βασιλεία καὶ ἡ ἀγία καὶ οἰκουμένη σύννοδος, ὡς κατὰ τὴν
 χθὲς ἡμέραν ἀντεβλήθησαν πρὸς τὰ βιβλία τοῦ εὐαγοῦς πατριαρχείου διάφοροι χρήσεις
 ἐκ τοῦ ἐπιδοθέντος κωδικίου παρὰ Μακαρίου καὶ Στεφάνου καὶ διελαλήθη εἰς ἑτέραν τὰ

MT

3 ἐπισκόπου τοῦ δασκυλίου T 4 ἐπισκόπου om. M 12 καντάνου] καντανοῦ M
 14 ζηνωνοπόλεως] ζηνουπόλεως M 15 δαλυσάνδου] δαλυσανδοῦ M 19 ρενάτης] ρενᾶ τῆς T
 21 κόνωνος] κωνωνος T 25–26 in medio = (ἐν μέσῳ) om. MT 27 ἀρχιεπίσκοπος = diaconus

Genesio episcopo Anastasiopoleos
 Platone episcopo Cinne
 Iohanne episcopo Dascilii
 Theodoro episcopo Iustinianopoleos Gurdi
 Theodoro episcopo Uerisse 5
 Stephano episcopo Heraclie Ponti
 Longino episcopo Tii
 Dometio episcopo Plusiados
 Georgio episcopo Choensi
 <Iohanne episcopo Myndi> 10
 Iohanne episcopo Erizon
 Gregorio episcopo Cantani
 Iohanne episcopo Lappis
 Eulalio episcopo Zenonopoleos
 Constantino episcopo Dalisandi 15
 Theodoro episcopo Olbis
 Theofane relegioso presbitero et abbate <uenerabilis> monasterii Siciliae, quod cogno-
 minatur Baia
 Georgio presbitero et monacho monasterii Renati, quod situm est in antiqua Roma
 Conon<e> et Stephano presbiteris et monachis monasterii quod cognominatur Domus 20
 Arsitia, quod similiter situm est in antiqua Roma.

Et residentibus gloriosissimis patriciis et consulibus et omnibus uenerabilibus et deo
 amabilibus episcopis secundum ordinem in eodem secretario Trulli, prepositis in medio
 sanctis et immaculatis Christi dei nostri euangelis, Constantinus deo amabilis 25
 diaconus huius sanctissimae dei catholicae et apostolicae magnae ecclesiae et primicerius
 deo amabilium notariorum Georgii sanctissimi archiepiscopi Constantinopoleos dixit:

Meminit deo instructum uestrum imperium ac sancta et uniuersalis sinodus, quod
 hesterno die collata sunt cum libris uenerabilis patriarchii diuersa testimonia ex codicello,
 qui oblatas est a Machario et Stephano et interlocutio facta est, ut in subsequenti reliqua 30

VPG BR(23) MNL(23) K

2 platone | plathonae PG cinne | cynnae PG 4 gurdi | gardi G¹ 9 choensi | coensi G K 10
 <Iohanne episcopo myndi> om. VPG K 11 erizon | erizo G 12 gregorio | georgio VPG 14
 zenonopoleos | ziononopoleos K 16 theodoro | theodore V olbis | albis V¹ 17 theofane |
 theophane G K relegioso | religioso G K εὐαγγεῖς = <uenerabilis> om. VPG K 19 monacho |
 monanacho V¹ monasterii | monasteri P monasterei G renati | senati VPG quod situm
 est | positi K 20 conon<e> | conono VPG monachis | monacho V mona P¹ monac P²
 monacis K monasterii | monasteri P 23 et¹ om. K residentibus | resedentibus BR presi-
 dentibus K patriciis | patritiis V B uenerabilibus | uenerabilibus V 24 trulli et prepositis K
 25 sanctis et immaculatis | sancti et immaculati G immaculatis | immaculatis M euangelis | euangelii
 G aeuangelis N 26 sanctissimae | sanctissimi VPG catholicae | catolicae P et¹ | atque K
 magnae | dei K 27 notariorum | oratoriorum M georgii | georgiis V georgi B georgio
 N¹ constantinopoleos | constantinopoleus BR 28 sinodus | synodus RG MNL K P² marg.
 29 hesterno | esterno VP hesterna BR externo L externa K die | diae B collata |
 conlata B collota N uenerabilis | uenerabili N patriarchii | patriarchi VR patriarchiepi-
 scopi N 30 machario | macario P BR NL interlocutio | interlocutio V ut | et N subse-
 quenti | subsecente B¹

- ὑπόλοιπα τοῦ αὐτοῦ κωδικίου ἀναγνωσθῆναι. εἰστήκεισαν δὲ πρὸ βήλου Πέτρος ἐπίσκοπος Νικομηδείας, Σολομῶν ἐπίσκοπος Κλανέου, Ἀντώνιος ἐπίσκοπος Ὑπαίπων, Θεόδωρος ἐπίσκοπος Μελιτῆνης, Γεώργιος διάκονος καὶ χαρτοφύλαξ, Ἀναστάσιος διάκονος καὶ νοτάριος ὁ πλοῖεκδικος, Στέφανος διάκονος καὶ καγκελλάριος, Διονύσιος διάκονος καὶ καγκελλάριος, Γεώργιος μοναχὸς ὁ κατὰ Μάκαριν, Ἀναστάσιος πρεσβύτερος καὶ μοναχὸς καὶ Στέφανος μοναχὸς ὁ μαθητὴς Μακαρίου· καὶ εἰ παρίσταται τῷ θεοσόφῳ ὑμῶν κράτει καὶ τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ τούτους εἰσελθεῖν, ὑποβάλλομεν πρὸς τὸ παριστάμενον. Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς καὶ ἡ ἀγία σύνοδος εἶπον·
- Οἱ μνημονευθέντες ἄνδρες εἰσίστησαν.
- 10 Καὶ εἰσῆλθον.
Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς καὶ ἡ ἀγία σύνοδος εἶπον·
Ἀναγινωσκέσθω τὰ ἤδη πραχθέντα.
Καὶ ἀνεγνώσθησαν.
Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς εἶπε·
- 15 Προκομιζέσθω τὸ ἐπιδοθὲν κωδίκιον τῶν χρήσεων παρὰ Μακαρίου καὶ Στεφάνου πρὸς τὸ τὰ ἐπίλοιπα ἀναγνωσθῆναι καὶ ἀντιβληθῆναι πρὸς τὰ βιβλία τοῦ εὐαγοῦς πατριαρχείου.
Καὶ προεκομίσθη.
Ὅπερ λαβὼν Διογένης ὁ μεγαλοπρεπέστατος ἀσεκρέτης καὶ βασιλικὸς σεκρετάριος ἀνέγνω
- 20 ἔχον οὕτως·
Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ περὶ τριάδος καὶ σαρκώσεως λόγου·
Καὶ ὅταν λέγῃ· *θεέ μου, θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες*, ἐκ προσώπου ἡμετέρου λέγει.
Καὶ μετ' ὀλίγα·
Καὶ ὅταν λέγῃ· *πάτερ, εἰ δυνατόν, τὸ ποτήριον τοῦτο παρελθέτω, πλην μὴ τὸ ἐμὸν θέλημα γένηται, ἀλλὰ τὸ σόν· τὸ πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής*, δύο θελήματα ἐνταῦθα δείκνυσιν, τὸ μὲν ἀνθρώπινον, ὅπερ ἐστὶ τῆς σαρκός, τὸ δὲ θεϊκόν. τὸ γὰρ ἀνθρώπινον διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκός παραιτεῖται τὸ πάθος, τὸ δὲ θεϊκόν αὐτοῦ

22 Mt. 27,46 24 Mt. 26,39 24 – 25 Lc. 22,42 25 Mt. 26,41

22 Ps.-Athanasius, de incarn. et c. Arianos 2, PG 26,988 C 1–3 24 – 270,3 Ps.-Athanasius, de incarn. et c. Arianos 21, PG 26,1021 B 10 – C 9

MT

1 εἰστήκεισαν | εἰστήκησαν M 2 ὑπαίπων | ὑπέπων T 3 μελιτῆνης | μελιτηνῆς M
4 καγκελλάριος | καγγελλάριος M 5 καγκελλάριος | καγγελλάριος M 6 μάκαριν | μάκρην T (cf. 276,12)
6 καὶ | οἱ. M 7 στέφανος ὁ μοναχός T 7 τούτους | τοῦ M 11 καὶ ... εἶπον | εἶπεν M
19 ἀσεκρέτης | ἀσεκρέτης M

eiusdem codicelli relegerentur. assistunt autem prae uelo Petrus episcopus Nico-
mediae, Solomon episcopus Clanei, Antonius episcopus Hypepon, Theodorus episcopus
Melitinae, Georgius diaconus et carthophilax, Anastasius diaconus et <notarius> defensor
nauium, Stephanus diaconus et cancellarius, Dionisius diaconus et cancellarius, Georgius
monachus [Macari] <cata Macarin>, Anastasius presbiter et monachus et Stephanus
monachus discipulus Macari; et si uidetur deo instructo uestro imperio et uestrae
sanctae synodo hos ingredi, suggerimus ad quod placuerit.

Constantinus piissimus imperator et sancta synodus dixerunt:

Memorati uiri ingrediantur.

Et ingressi sunt.

Constantinus piissimus imperator et sancta synodus dixerunt:

Relegantur quae dudum gesta sunt.

Et relecta sunt.

Constantinus piissimus imperator dixit:

Proferatur codicellus testimoniorum, qui oblatus est a Macario et Stephano, quatenus
reliqualegantur et conferantur ad codices uenerabilis patriarchii.

Et prolatus est.

Quem accipiens Diogenes magnificus a secretis et imperialis secretarius relegit <habentem>
ita:

Sancti Athanasii ex sermone de trinitate et incarnatione:

Et quando dicit: *deus, deus meus, ut quid me dereliquisti*, ex persona nostra dicit.

Et post pauca:

<Et quando dicit>: *pater, si possibile est, transeat a me calix iste, uerumtamen non
mea uoluntas fiat, sed tua; spiritus prumptus, caro autem infirma*, duas uoluntates hic
ostendit, et unam quidem humanam, quae est carnis, aliam autem diuinam. quod enim
humanam propter infirmitatem carnis refugiebat passionem, diuinam autem eius prump-

VPG BR MNL K

1 eiusdem] eidem G¹ assistunt] adsistunt BR N K absistunt L 1–2 nicomediae] nicomedio
B nicodemie L nicomediae dixit salomon G 2 solomon] salomon B salomon G MN K
salomone K episcopus¹] episcopo K hypepon] hippepon V ypepon BR K hyppepon M
yppepon NL 3 melitinae] meletine P B MNL K diaconus¹] diacono N carthophilax] char-
tophilax PG N cartofilax B cartophylax M carthofilax NL diaconus¹] diacono N
νοτάριος = <notarius> om. VPG BR MNL K 4 diaconus¹] diacono N dionisius] diunisius V B
diaconus¹] diacono N 5 monachus] monachos V monachus P K monacho N [macari]
machari G maharii M macarii R N macharii L K κατὰ μάκαριν = <cata macarin> om.
VPG BR MNL K 5–6 anastasius ... macari om. G 5 monachus²] monachus P K 6 monachus]
monacho N monachus K macari] machari P macharii MNL K 7 synodo] synodo PG R
MNL K ad] at VP 8 synodus] synodus G MNL 9–11 memorati ... dixerunt om. N 11
synodus] synodus PG ML 12 dudum] dum K 13 relecta] relecta B 15 testimoniorum]
testimoniorum N macario] machario PG M K stephano] stefano P 16 conferantur] confe-
N ad] adad V uenerabilis] uenerabiles B¹ uenerabili N patriarchii] patriarchi VG
patriarchi P¹ 18 diogenes] diogenis BR a secretis] adsecretis N ἔχον = <habentem> (cf.
273,6) 20 athanasii] anasthasii V atanasi B ex sermone] ex ermone P¹ incarnatione]
incarnatio B¹ 21 dereliquisti] derelinquisti V persona nostra] personarum N dicit] dic.it P
ras. 23 καὶ ὅταν λέγῃ = <et quando dicit> om. VPG BR MNL K uerumtamen] ueruntamen L
24 prumptus] promptus RG MNL K 25 aliam] alia V diuinam] diuina V 26 humanam]
humanum P¹ BR NL K refugiebat] refugebat L fugiebat K 26–271,1 prumptam] prumptum
VP prumptam R MNL K

πρόθυμον. ὥσπερ καὶ ὁ Πέτρος ἀκούσας περὶ τοῦ πάθους ἐδειλίασε καὶ εἶπεν· *Πλεῶς σοι, κύριε, ἐπιτιμῶν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος λέγει· ἀπελθε ὀπίσω μου, σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων*, οὕτως καὶ ἐνταῦθα νοεῖται.

Εἰσὶ δὲ καὶ τὰ ἀποκοπέντα ἐκ τῆς αὐτῆς χρήσεως παρὰ τῶν αὐτῶν Μακαρίου καὶ Στεφάνου
5 οὕτως·

Γενόμενος γὰρ ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων παραιτεῖται τὸ πάθος ὡς ἄνθρωπος, θεὸς δὲ ὢν καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν τὴν θεϊκὴν ἀπαθὴς ὑπάρχων προθύμως ἀνεδέξατο τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον.

Βασίλειος ὁ θεοφιλὴς ἐπίσκοπος Γορτύνης εἶπεν·

10 Ἰδοῦ, εὐσεβέστατε δέσποτα, πρὸς οἷς τὸ ἐν θέλημα τὸ ὑποσχεθὲν παρ' αὐτῶν οὐκ ἀπέδειξαν, ἀλλὰ καὶ δύο θελήματα ἐκ τῆς παρούσης καὶ ἀναγνωσθείσης τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου χρήσεως τηλαυγῶς παρέστησαν.

Στέφανος μοναχὸς ὁ μαθητὴς Μακαρίου εἶπεν·

15 Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν τῷ περὶ υἱοῦ δευτέρῳ λόγῳ φανερώς παριστᾷ ἐν θέλημα ἐπὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ φάσκων· „τὸ γὰρ ἐκείνου θέλειν οὐδὲ ὑπεναντίον θεῷ, θεωθὲν ὅλον”.

Βασίλειος (ὁ θεοφιλὴς) ἐπίσκοπος Γορτύνης εἶπε·

20 Ποῖον θέλημα λέγεις τὸ „θεωθὲν”, θεῖον ἢ ἀνθρώπινον; εἰ γὰρ τὸ θεῖον εἶπης, τὸ θεῖον θεώσεως οὐ δεῖται, εἰ δὲ τὸ ἀνθρώπινον, δηλονότι δύο θελήματα καὶ διὰ τῆς παρούσης ἅκων σημαίνεις χρήσεως.

Δομέτιος ὁ θεοφιλὴς ἐπίσκοπος Πλουσιάδος εἶπεν·

Αἰτῶ τὸ θεόστεπτον τοῦ δεσπότης κράτος καὶ τὴν ἁγίαν σύνοδον ἐλθεῖν εἰς μέσον Γεώργιον τὸν εὐλαβέστατον μοναχὸν τὸν συμμαθητὴν τοῦ Στεφάνου καὶ ἐρωτηθῆναι, εἰ καλῶς δογματίζει Στέφανος.

25 Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς καὶ ἡ ἁγία σύνοδος εἶπον·

Λεγέτω Γεώργιος ὁ εὐλαβέστατος, εἰ ὀρθῶς δογματίζει Στέφανος ὁ μοναχὸς ὁ συμμαθητὴς αὐτοῦ.

1 cf. Mt. 26,41 1–2 Mt. 16,22–23 6 Phil. 2,7

6–8 Ps.-Athanasius, de incarn. et c. Arianos 21, PG,26,1021 C 9–1024 A 1 15–18 Gregorius Naz., or. 30,12, PG 36,117 C 6–7; SC 250 (1978) 12,5–6

MT

1 σοι] σὺ T 4 αὐτῆς] αὐτοῦ M τῶν αὐτῶν om. M 6 γὰρ om. M 16 θεῷ om. M
17 deo amabilis = <ὁ θεοφιλὴς> om. MT 18 εἶπης] εἶποις M

tam. sicut et Petrus audiens de passione formidauit et dixit: *propitius <sis> tibi, domine*, increpans autem eum dominus dicit: *uade retro me, satanas, scandalum mihi es, quia non sapis quae dei sunt, sed quae hominum*, ita et hic intellegitur.

Sunt autem et quae abscondita sunt ex eodem testimonio ab eisdem Macario et Stephano ita:

Factus quippe in similitudinem hominum refugiebat passionem ut homo, deus uero existens, qui est secundum diuinam essentiam impassibilis, prumpte suscipiebat passionem et mortem.

Basilii deo amabilis episcopus Gortinae dixit:

Ecce, piissime domine, ad hoc quod unam uoluntatem, quae ab eis promissa fuerat, non ostenderunt, sed et duas uoluntates ex praesenti, quae relecta est, sancti Athanasii testimonio luce clarius ostenderunt.

Stephanus monachus discipulus Macarii dixit:

Sanctus Gregorius Theologus in libro secundo de filio manifeste ostendit unam uoluntatem in domino nostro Iesu Christo inquit: „illius enim uelle nec contrarium est deo, deificatum totum“.

Basilii deo amabilis episcopus Gortinae dixit:

Qualem uoluntatem dicis quae „deificata“ est, diuinam an humanam? si enim diuinam dixeris, quod diuinum est deificationem non indiget, si autem humanam, procul dubio duas uoluntates et ex praesenti testimonio etiam nolens significas.

Dometius deo amabilis episcopus Plusiados dixit:

Postulo a deo coronatam domini fortitudinem et sanctam sinodum, ut ueniat in medium Georgius relegiosus monachus condiscipulus huius Stephani et interrogetur, si bene dogmatizat Stephanus.

Constantinus piissimus imperator et sancta sinodus dixerunt:

Edicat Georgius relegiosus, si recte dogmatizat Stephanus monachus condiscipulus eius.

VPG BR MNL K

1 passione] passione G propitius] propicius G <sis> (cf. 299,14) om. VPG BR MNL K 2
uade] uado VG M satanas] sathanas R L K mihi] michi N 3 hominum] homini sunt N
intellegitur] intelligitur RG ML K 4 autem om. G abscondita] absconditi B macario] machario PG
MN stephano] sthepano P 5 similitudinem] similitudine P BRG ML K 6 impassibilis]
impassibilis ML prumpte] promte P N prompte R ML K 8 gortinae] gurtinae V gortinae
M gordiane L om. K 10 quae] quod BR M² relecta] relectum BR M sancti]
sancta V¹ athanasii] anastasio V R atanasi B 12 stephanus] sthefanus P sthephanus R
monachus] monachus G¹ K monacho N macarii] macharii PG M K 13 gregorius] georgius G
theologus] theologusum P² theolocus B secundo libro M secundo] secundum N ma-
nifeste] manifestante L¹ 14 nec] ne V MNL K 15 deificatum totum M ras. 16 gortinae]
gurtinae V gortyne P gortinae ML 17 dicis] dicit B deificata] dei facta V 18
dixeris] dixeritis N deificationem] deificatione RG ML K dubio] duuo P 19 et om. M¹N
nolens] uolens V¹ 20 dometius] domecius B episcopus deo amabilis G 21 postulo] postolo
P¹ postula M¹N postulat M² coronatam] coronatum VPG B domini nostri fortitudinem
M fortitudinem domini L sanctam] sancta P¹ sinodum] synodum PG R MNL 22
relegiosus] religiosus RG ML K religioso N monachus] mocus P¹ monachus P² moena-
chus B monacho N condiscipulus] cumdiscipulus N huius] eiusdem M eius NL
interrogetur] interrogatur N si bene] siue N 22 – 23 dogmatizat] docmatizat P 24 piissimus]
piissimis V sinodus] synodus PG R MNL 25 relegiosus] religiosus RG MNL K monachus]
monachus P K monacho N condiscipulus] cumdiscipulus R discipulus N

Γεώργιος ὁ εὐλαβέστατος μοναχὸς εἶπε·

Πάντη, δέσποτα, παρὰ τὸν σκοπὸν τῶν ἁγίων πατέρων διαλέγεται, πατρομάχος ἐστίν. Ἐτι ἀνεγνώσθη ἐκ τοῦ αὐτοῦ κωδικίου χρήσις ἑτέρα τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου λόγου δωδεκάτου καὶ ἀντεβλήθη <ὁμοίως> πρὸς βιβλίον
5 χαρτῶν τῆς βιβλιοθήκης τυγχάνον τοῦ ἐνταῦθα εὐαγοῦς πατριαρχείου, τὸ κείμενον τῆς χρήσεως ἔχον οὕτως·

Οὐκοῦν τό· οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ μεταμόρφωσιν καὶ μεταπλασμὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐκ τῆς ἀνάνδρου δειλίας εἰς εὐτολμίαν πνευματικὴν εὖ μάλα παραδηλοῖ.

Εἰσὶ δὲ καὶ τὰ πρὸ τῆς χρήσεως, ἅτινα κακούργως οἱ αὐτοὶ Μακάριός τε καὶ Στέφανος οὐ
10 παρεξέβαλον, οὕτως·

Παραίτεται τοιγαροῦν τὸ ποτήριον τῆς τῶν σταυρωσάντων αὐτὸν ἀφιλοθείας οἰονεῖ πῶς ἤδη διὰ τούτου κατηγορῶν καὶ ὑπόκειται μὲν τὸ δεῖμα τοῦ παθεῖν ἐν αὐτῷ διὰ τὸ ἀνθρώπινον, κατευνάζεται δὲ παραχρῆμα τῇ τοῦ ἐνοικοῦντος λόγου ῥώμη τε καὶ εὐσθενείᾳ. θέα γάρ, ὅπως παραδεικνύει μὲν ἐν αὐτῷ τὸ ἀνθρώπινον ἢ παραίτησις, τὸ δὲ τῆς θεότητος
15 ἀκαμπὲς ἐξέλαμψεν εὐθύς. ἔφη γὰρ πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς πατέρα· *πλήν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ*. ἀνθρωποπρεπῶς δὲ καὶ τοῦτό φησιν, ἐπεὶ κατὰ γε τὸ εἶναι θεὸς οὐκ ἔξω τῶν τοῦ πατρὸς θελημάτων ἐστί, μᾶλλον δὲ αὐτός ἐστιν ἡ βούλησις τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, εἴπερ ἐν σοφίᾳ καὶ τὸ θέλειν ἐστὶ τοῦ πατρὸς, *σοφία δὲ ὁ υἱός*, ὅτι δὲ καὶ θέλησις ὀνομάζεται τοῦ πατρὸς ὁ μονογενὴς σαφηνιεῖ λέγων ὁ θεσπέσιος μελωδός· *κύριε ἐν τῷ θελήματί σου*
20 *παρέσχον τῷ κάλλει μου δύναμιν*· ἐν Χριστῷ γὰρ ἡ πᾶσα δόσις τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς. Ἄλλ' ὡς τε μιᾶς τε καὶ ὁμοουσίου τῆς ἁγίας οὔσης τριάδος καὶ μιᾶς θεότητος ἐν αὐτῇ νοουμένης, πῶς οὐκ ἂν εἴη θέλημα ταυτὸν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος; πρεπωδέστατα τοίνυν τῷ τῆς ταπεινώσεως σχήματι καὶ ὡς ἀνθρώπος

7 Mt. 26,39 11 Mt. 26,39 15–16 Mt. 26,39 16 Phil. 2,6 18 1. Cor. 1,24 19–20
Ps. 29,8 20–21 Jac. 1,17

7–8 Cyrillus Alex., comm. in Matth., lib XII, cf. p. 274,3 11–274,8 Cyrillus Alex., comm. in Matth.,
lib. XII, cf. PG 72,456 A 1–7

MT

4 similiter = <ὁμοίως> om. MT 5 πατριαρχείου] πατριαρχίου T 7–8 ἀνθρωπίνης] ἀνθρώπου
T 9 τε om. M 18 καὶ τὸ ... σοφία om. M

Georgius relegiosus monachus dixit:

Omnino, domine, extra intentionem sanctorum patrum disputat, aduersarius ΠΑΤΡΟ-
ΜΑΧΟC ΕCΤΙΝ patrum existens.

Item relectum est ex eodem codicello alterum testimonium sancti Cirilli de interpretatione
euangelii secundum Matheum sermoni duodecimo quod collatum est similiter cum libro
chartatio bibliothecae huius uenerabilis patriarchii, textum testimonii habentem sic:

Ergo idem: *non sicut ego uolo, sed sicut tu* transformationem et transfigurationem
naturae humanae de exuirata formidine in audatiam spiritalem bene nimis significat.

Sunt autem et ante hoc testimonium, quae callide praedictus Macarius et Stephanus non
defflorauerunt, hoc modo:

Recusat itaque ipsum *calicem* crucifigentes se dei amatores non esse tamquam per hoc
accusans et subest quidem in eo pavor passionis propter humanitatem, conpescitur autem
continuo uirtute inhabitantis uerbi ac fortitudine. considera namque, quomodo ostendit
quidem in se quod humanum est ipsa recusatione, quod autem deitatis est inflexibile
effulsit statim. ait enim ad patrem, qui in caelis est: *uerumtamen non sicut ego uolo, sed*
sicut tu uis. humanitatis uero condecenter et hoc ait, nam secundum quod *deus est* non
extra uoluntatem est patris, magis autem ipse est uoluntas dei et patris, si utique in
sapientia et ipsum uelle est patris, *sapientia* uero est *filius*; quia igitur et uoluntas patris
nominatur unigenitus explanat dicens laudabilis cantor: *domine in uoluntate tua praeste-*
tisti decori meo uirtutem. in Christo namque est *omne donum caelestium bonorum a deo*
et *patre.* alias autem una et consubstantialis sancta existente trinitate et una deitate in
ea intellegenda, quomodo non erit uoluntas eadem patris et filii et spiritus sancti?

VPG BR MNL K

1 relegiosus] religiosus B²RG M K relegioso N monachus] monachus P monacho N 2
domine] domne P¹ B intentionem] mentionem L 2 – 3 ΠΑΤΡΟΜΑΧΟC ΕCΤΙΝ] NOTPONΑΧΟC
ΕCΤΙΝ V ita et pomacho- cetin R ΠΑΤΡΜΑΧΟC ΕCΤΙΝ M VAPPOMΑΧΟC ΕCΤΙΝ N om.
L ΠΑΤΡΟΜΟΧΟC ΕCΤΙΝ K 3 patrum] patrem P¹ existens] ex.sistens V ras. existens
PG R MNL 4 relectum] relatum L est om. B cirilli] cyrilli P BR MNL K interpreta-
tione] interpretatione G N 5 euangelii] aeuangeliu N sermoni] sermon. V¹ ras. sermone BR
M collatum] cellatum V conlatum B K cum] con N K 6 chartatio] carthatio V
chartatio P² cartatio BR MN chatacio K uenerabilis] uenerabili N patriarchii] patriar-
chii V 7 idem] id est K non V² add. transformationem] transformatione N et transfi-
gurationem om. N transfigurationem] figurationem V¹ 8 humanae] humunae K exuirata]
exsuperata BR exuperata G formidine] fortitudine L audatiam] audaciam P⁴G ML au-
datia BR spiritalem] spiritale B¹ spiritualem M 9 testimonium] testimonio V¹ callide]
callidae B macarius] macharius P B² marg. MNL K 10 deflorauerunt] deflorarunt K modo]
homo V 10 – 11 modo <subdistinctio> recusat N nota 11 amatores] amatoris V 12 accusans]
accussans N conpescitur] compescitur ML 13 uirtute] uirtutem BR inhabitantis uerbi]
inhabitantibus uerbum N fortitudine] fortitudinem B²R formidine L considera] comsidera P¹
namque] nanque L 13 – 14 ostendit quidem] ostendat quid N 14 ipsa] et ipsas G recusatione]
secusatione V secusatione P excusationes G 15 enim] autem M 16 humanitatis]
humanitas B¹ uero] adeo N hoc] fio L¹ ait] a.it P ras. nam] non G 17 est
uoluntatem G .si G ras. 18 et ipsum ... sapientia om. G est²] et L quia igitur et] qui
igitur est K uoluntas] uolutas B¹ 19 cantor] cantur V 20 decori meo] decorem eo N 21
et¹ om. B et a patre L alias autem = ἄλλως τε et una VPG una²] unam MNL
consubstantialis] consubstantiali BR NL K consubstantialem M sancta] sanctam M exsi-
stente] existente PG R NL K existentem M trinitate] trinitatem MNL K una²] unam MNL
deitate] deitatem ML 21 – 22 in ea N bis 22 intellegenda] intelligenda B²RG L K intelligendam
M erit] erat V¹ BR

ὑποδειλιῶν ἡρέμα τὸν παρὰ φύσιν τε καὶ ἐξ ἁρᾶς εἰσβεβηκότα θάνατον, διαπτύων δὲ πάλιν ὡς θεὸς τό' οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, φησίν, ἀλλ' ὡς σύ. θέα δέ, ὅπως ἐν Χριστῷ πρὸς τὴν ἀνωτάτω λοιπὸν εὐτολμίαν ἢ τοῦ ἀνθρώπου μετεπλάττετο φύσις, ἐδιδάσκετο γὰρ ἤδη πως μηδὲ αὐτὸν τὸν ἀμειδῆ καταπτοεῖσθαι θάνατον, εἰ προσίοι μάλιστα χρησίμως διὰ θεόν· ἐν γὰρ δὴ τοι τούτῳ πολὺς ὁ μισθός, ὅτι τὸ οὕτως ἀπηχθημένον καὶ τῇ φύσει πολεμιώτατον προσιέμεθα διὰ θεὸν μανθανούσης <καὶ ἀρχούσης> τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐν πρώτῳ Χριστῷ κατανδρίζεσθαι καὶ κρατεῖν κατὰ τῶν οὕτω δεινῶν καὶ δυσαντήτων εἰς ἔφοδον.

Ἡ ἀγία σύνοδος εἶπε·

- 10 Πρὸς οἷς τὸ ἐν θέλημα, ὅπερ διεβεβαιούσθε σύ τε Στέφανος καὶ ὁ σὸς διδάσκαλος Μακάριος, οὐ παρεστήσατε ἐπὶ τῆς ἐνσάρχου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν διὰ τοῦ παρ' ὑμῶν ἐπιδοθέντος κωδικίου, ἀλλὰ καὶ δύο θελήματα ἐν ταῖς ἐγκειμέναις ἐν τῷ αὐτῷ κωδικίῳ χρήσεσι εὖρομεν τρανῶς βοῶντα Ἀθανάσιον τὸν ἀοίδιμον, εἰ καὶ τὰ μάλιστα κατὰ ἀποκοπὴν καὶ συσκιασμὸν τὸν εἰθισμένον ὑμῖν τὰς
- 15 τοιαύτας χρήσεις παρερμηνεύσαντες προηγάγετε. ὀρίζομεν τοίνυν, ἥνικα σαφῶς ἀπεδείχθητε ἐπ' ἀνατροπῇ τῶν θείων διδαγμάτων σπουδάσαντες καὶ τὰς τῶν ἀγίων καὶ ἐκκρίτων πατέρων διδασκαλίας παραφθείραντες, τῶν αἵρετικῶν δὲ μᾶλλον τὴν γνώμην ἀναδεξάμενοι καὶ τοῖς παρ' αὐτῶν δογματισθεῖσι κατακολουθήσαντες ἐπὶ λύμῃ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ πάσης ὑμᾶς ἱερατικῆς ἀξίας καὶ λειτουργίας ἀλλοτρίους ὑπάρχειν, τοὺς δὲ
- 20 ἤδη μεταμεληθέντας καὶ προανηνεγμένους ἐπισκόπους τε καὶ κληρικούς, τοὺς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν μέσῳ ἑστῶτας καὶ ὀρθοδόξως σὺν ἡμῖν ὁμολογοῦντας συνορώμεν εἰς τοὺς ἰδίους μὲν καθεσθῆναι τόπους, τοὺς δὲ παρ' αὐτῶν ὑποσχεθέντας τῆς οἰκείας αὐτῶν πίστεως ἐνωμότους λιβέλλους καθ' ἑτέραν ἡμῖν παρασχέσθαι.

2 Mt. 26,39

MT

6 et incipiente = <καὶ ἀρχούσης> om. MT
12 ἀληθινοῦ om. M 13 χρήσεσι καὶ εὖρομεν M
om. M 21 ἑστῶτας ἐν μέσῳ T

7 κατὰ] καὶ M
16 καὶ² om. M

11 τοῦ ἀληθινοῦ κυρίου M
18 λύμῃ] λύπη M 20 καὶ³

congruentissime igitur ad humilitatis habitum et ut homo subformidans tacite mortem, quae extra naturam et ex maledicto intronata est, respuens autem iterum ut deus: *non sicut ego uolo, ait, sed sicut tu*. <cerne> itaque, quomodo in Christo ad summam post hoc fidutiam hominis transformabatur natura, docebatur quippe iamiamque nec ipsam seueram mortem pertimescere, si praesertim utiliter ad eam accederet propter deum; in hoc enim plurima est mercis, quia ad id quod ita odibile et naturae infestum est accedimus propter deum discente et incipiente nostra natura in primo Christo uiriliter agere et praeualere contra sic uehementes et noxios uenientum in cursu.

Sancta sinodus dixit:

<Ad hoc quod unam uoluntatem, quam asseruistis> tu, Stephane, et tuus magister Macarius, non ostendistis in incarnationis dispensatione domini nostri Iesu Christi ueri dei nostri per codicellum a uobis oblatum, sed et duas uoluntates in testimoniis in eodem codicello positus inuenimus aperte clamante Athanasio laudabile, quamuis detruncata et obcelata sint iuxta quod soliti estis eadem testimonia, quae peruerse interpretantes protulistis. definimus igitur, postquam aperte approbati estis ad subuersionem diuinarum dedogmatum festinare et sanctorum ac probabilium patrum doctrinas corrumpere et hereticorum magis sensum assumere et quaeque ab eis dogmatizata sunt sectari ad contagium orthodoxae plebis ab omni uos sacerdotali dignitate et ministerio alienos exsistere, eos autem, qui iam paenitentiam egerunt, et superius nominatos tam episcopos quam clericos, qui et nunc in medio assistant et recte una nobiscum confitentur, prauidimus in propriis quidem locis residere, libellos autem, quos promiserunt propriae eorum fidei cum iureiurando in subsequenti nobis offerre.

VPG BR MNL K

2 naturam] natura V iterum *om.* G 3 θέα = <cerne>] carnem VPG B¹R N carnis B¹
carne ML K 4 fidutiam] fiduciam P² BRG ML K transformabatur] transformabatur V 5
seueram] se ueram G mortem *om.* G praesertim] praesentiam VP¹ presentim P² prae-
sertim utiliter] presentialiter G utiliter] utiliter V eam *om.* K 6 mercis] mercisi P merces
MNL ad *om.* N ita] ta V¹ ad id ... accedimus = προσιέμεθα (ea admittimus?) 7 deum]
dominum L discente] descendente G primo in christo V christo] christi N uiriliter]
uirilliter V 8 uehementes] uehementis N et noxios] echosios L noxios] hoxios N hoxias
N uenientum] uenientium N 9 sinodus] synodus PG MNL 10 πρὸς οἷς ... διεβεβαίουσθε =
<ad hoc ... asseruistis> *om.* VPG BR MNL K stephane] stephanæ B 11 macarius] macarii V
machari P¹ macharii G macharius MN K ostendistis] ostendestis V¹ ostenditis K
dispensatione] dispensationis V R 12 oblatum] obbatum K et V² *add.* 13 aperte] aparte B¹
laudabile] laudabiles K et *om.* L 14 obcelata] obcaelata M sint] sunt R L peruerse]
peruersae V B interpretantes] interpretantes P BRG MN interpretantes L K 15 protulistis]
protulisti NL K definimus] difinimus B L de finibus G diffinimus R M¹ aperte] apertae B
condempnatio macarii et stephani L *arg.* approbati] adprobat B NL K 16 diuinarum] diuinorum
RG dedogmatum] dogmatum P² BRG L didogmatum M degmatum N didagmatum K
17 assumere] assumere V K adsumere BR 18 orthodoxae] orthodoxiae VP² BR K ortodoxiae
P¹ omni] omne B¹R 18–19 alienos exsistere] alieno se sistere L 19 exsistere] existere VPG
R MNL K qui] quia V M paenitentiam] penitentiam VPG R NL K poenitentiam M
egerunt] agerunt N nominatos] nominatus V nominati sunt B 19–20 episcopos quam
clericos] episcopus quam clericus V 20 nunc] non G assistant] adsistent B N K existunt L
confitentur] confitenter V¹ confitetur R 21 residere] resedere BR promiserunt] promisserunt
V 22 offerre] offerræ V

Ἡ ἀγία σύνοδος ἐξεβόησε·

Πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ βασιλέως ὀρθοδόξου βασιλέως πολλὰ τὰ ἔτη τὸν αἵρε-
τικὸν ἔξω βάλλε τοῦ νέου Εὐτυχοῦς κακὰ τὰ ἔτη τοῦ νέου Ἀπολιναρίου κακὰ
τὰ ἔτη τὸν αἵρετικὸν ἔξω βάλλε.

5 Καὶ ὠθούμενος Στέφανος ὁ μαθητὴς Μακαρίου ἐξεβλήθη.

Πέτρος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Νικομηδείας, Θεόδωρος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος
Μελιτήνης, Σολομών <ὁ θεοφιλέστατος> ἐπίσκοπος Κλανέου, Ἀντώνιος <ὁ θεοφιλέστατος>
ἐπίσκοπος Ὑπαίπων, Γεώργιος ὁ θεοφιλέστατος διάκονος καὶ χαρτοφύλαξ, Ἀναστάσιος
10 διάκονος καὶ νοτάριος <ὁ πλοῖεκδικος>, Στέφανος διάκονος καὶ καγκελλάριος, Διονύσιος
διάκονος καὶ καγκελλάριος, Ἀναστάσιος πρεσβύτερος καὶ μοναχὸς καὶ Γεώργιος μοναχὸς
ὁ κατὰ Μάκαριν εἶπον·

Ἐτοίμως ἔχομεν καθ' ἑτέραν τοὺς τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως ἐνωμότως ἐπιδοῦναι
λιβέλλους.

15 Ἡ ἀγία σύνοδος εἶπε·

Τὸ παρ' αὐτῶν αἰτηθὲν γινέσθω· καὶ ἐπεὶ ἱκανῶς ἔχει τὰ κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν
κεκινημένα καθ' ἑτέραν τὸ ἤδη ἐπιδοθὲν κωδίκιον ἐκ τῶν τοῦ μέρους τοῦ ἀποστολικοῦ
θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης εἰς ἀνάγνωσιν καὶ ἀντιβολὴν πρὸς τὰ βιβλία τοῦ εὐαγοῦς
τῶν ἐνταῦθα πατριαρχείου προκομιζέσθω. τὰ γὰρ ἕτερα δύο κωδίκια, τὰ τηνικαῦτα ὑπὸ
20 Μακαρίου καὶ Στεφάνου προσδοθέντα καὶ ἀναγνωσθέντα εἰς ἀντιβολὴν ἔλθεῖν οὐ βουλόμεθα
διὰ τὸ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐμφερομένας χρήσεις, μηδαμῶς εἰς τὴν παροῦσαν δογματικὴν συντείνειν
ὑπόθεσιν.

MT

3 βάλλε] βάλε M 4 βάλλε] βάλε M 7 ὁ² om. T 8 μελιτήνης] μελιτηνῆς M deo amabilis¹
= <ὁ θεοφιλέστατος> om. MT deo amabilis² = <ὁ θεοφιλέστατος> om. MT 9 θεοφιλέστατος]
θεοσεβέστατος M 10 <defensor nauium> = <ὁ πλοῖεκδικος> (cf. 268,4) καγκελλάριος] καγγελάριος
M 11 καγκελλάριος] καγγελάριος M 12 μάκαριν] μάκρην T (cf. 268,5) 19 πατριαρχείου]
πατριαρχίου T

Sancta sinodus exclamauit:

Multos annos imperatori orthodoxo imperatori multos annos hereticum
foris mitte nouo Euticheti malos annos nouo Apollinari malos annos
hereticum foris mitte.

Et impulsus Stephanus discipulus Macarii foris missus est.

Petrus deo amabilis episcopus Nicomediae, Theodorus deo amabilis episcopus Meletinae,
Salomon deo amabilis episcopus Clanei, Antonius deo amabilis episcopus Hypepon,
Georgius deo amabilis diaconus et carthophilax, Anastasius diaconus et notarius <defensor
nauium>, Stephanus diaconus et cancellarius, Dionisius diaconus et cancellarius, Anasta-
sius presbiter et monachus et Georgius monachus cata Macharium dixerunt:

Parati sumus in subsequenti rectae nostrae fidei cum iusiurando libellos offerre.

Sancta sinodus dixit:

Quod ab eis [promissum] <postulatum> est fiat, et quia sufficiunt, quae hodierna die
mota sunt, in subsequenti, qui dudum oblatus est codicellus a parte apostolicae sedis
antiquae Romae ad legendum et conferendum cum libris hic siti uenerabilis patriarchii
proferatur. illos itaque duos codicellos, qui tunc a Macario et Stephano dati atque relecti
sunt, ad conferendum uenire nolumus, eo quod testimonia, quae in eis sunt posita,
nullatenus ad praesentem dogmaticam causam respiciunt.

VPG BR MNL K

1 sinodus] synodus RG MNL 2 imperatori¹] imperator VPG MN orthodoxo] orthodoxe G
horthodoxi K imperatori²] imperator VPG MNL K hereticum] haeticum M 3 foris] foras
BR MNL K mitte] mitti G micte K 3–4 nouo¹ ... mitte om. K 3 euticheti] eutycteti B
euticleti G euticeti MNL nouo² ... annos om. G apollinari] appollonari V apollinari B
4 foris] foras MN mitte] micte K 5 impulsus] impulsus ML impulsus est stephanus BRG
macarii] maccarii V machari P¹ B macharii P² G M macharis K foris] et foris BR
foras M 6 nicomediae] nichomediae G K theodorus] theodoros N¹ meletinae] melitinae BR
7 salomon] solomon L hypepon] ypepon B M K yppepon NL 8 chartophilax] cartophilax
P M¹ cartofilax BR chartofilax N 8–9 <defensor nauium> (cf. 269,3–4; 285,17) 9
diaconus¹] dyaconus R diacono N dionisius] dionisius V diunisius B dyonisius R
10 monachus] monacho N monacus L cata macharium (= κατὰ μάχαριον) cata macarium P L
catamarum BR catha macharium G catamacharius K 11 rectae] recte VP L rete N
iusiurando] iuseiurando B iureiurando K offerre] offerre V 12 sinodus] sinodus V¹ sy-
nodus PG R MNL K 13 [promissum]] promissum V αἰτηθὲν = <postulatum> om. VPG BR MNL
K hodierna] odierna P¹ K die] diae P 14 dudum] dumdum K¹ codicellus] codicellos
V apostolicae] apostolicae P apostolice NL sedis] saedis G 15 legendum] laegendum
N conferendum] conferendo V hic siti] hc iti V¹ uenerabilis] uenerabili N 16 profe-
ratur] proferator V proferetur N proferantur L duos] duo VP codicellos] codicellus V
a om. VPG NL K macario] machario G MN K atque] adque P relecti] relecti B¹ R L¹
17 nolumus] nolumus V quae] qui V 18 causam] curam B respiciunt = συντρέχειν (adinent,
pertinent)